

# Ontdek de boerenlandpaden



Coöperatie **De Groene Klaver**

Coöperatie De  
Groene Klaver  
is aangesloten bij

**boerennatuur**

**6,5 km**

## BALKENGATROUTE

regio Zoeterwoude

### Welkom OP DE BALKENGATROUTE

Avontuurlijk wandelen, waar kan dat nog? In elk geval in het Rijnland, waar verschillende boerenlandwandelingen zijn uitgezet. Hier struint u dwars door de weilanden, tussen de schapen en de koeien, met onderweg smalle loopplanken en hekken met overstapjes. Dankzij de boeren komt u zo op plekken die u anders nooit ontdekt zou hebben.

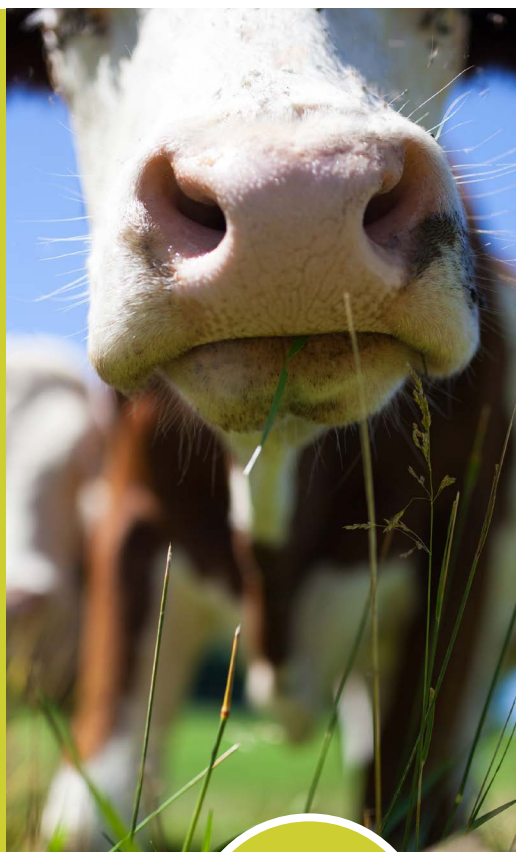
De Balkengatroute doorkruist de polders rond Zoeterwoude-Dorp. Aan het begin is het geluid van de A4 niet te ontkennen, maar al snel draait de route richting de stilte van de weilanden. Op de terugweg wandelt u langs de katholieke enclave Zuidbuurt en het al even sfeervolle Zoeterwoude-Dorp, waar oude boerderijen en arbeiderswoningen een lang lint vormen.



**Volg ons op Facebook en Instagram**

# Let op!

- De boerenlandpaden zijn geopend van 15 juni t/m 15 maart. Daarbuiten is de route afgesloten i.v.m. het broedseizoen.
- Honden zijn niet toegestaan vanwege besmettingsrisico's voor het vee.
- De boer verwelkomt u op zijn eigen terrein; gedraag u als een goede gast.
- Vergeet niet om contant geld mee te nemen voor lekkere producten bij de boer!



## Start:

TOP Zoeterwoude,  
Groene Hartplein 4, Zoeterwoude

Bekijk in  
Google  
maps

## BEREIKBAARHEID

**OV:** bus 400 rijdt van Leiden Centraal naar Zoetermeer centrum en v.v. Stap uit bij halte A4 P+R in Zoeterwoude. Zie voor details [9292.nl](https://www.9292.nl)

**Auto:** neem op de A4 afrit 6a/7 naar Zoeterwoude-Dorp. Volg de borden naar Zoeterwoude-Dorp. Het Toeristisch Overstappunt (TOP) ligt direct naast de A4 bij P+R Zoeterwoude, aan de N206. De route start achter het restaurant.

Wandel vanaf de parkeerplaats het pad af tussen het restaurant van La Place en de streekwinkel.

**TIP:** Deze route is goed te combineren met de **Weipoortroute**.

# BALKENGATROUTE



Coöperatie De Groene Klaver

Coöperatie De  
Groene Klaver  
is aangesloten bij

boerennatuur



# BALKENGATROUTE



Coöperatie De Groene Klaver

Coöperatie De Groene Klaver is aangesloten bij

boeren Natuur

© Harry Bunk





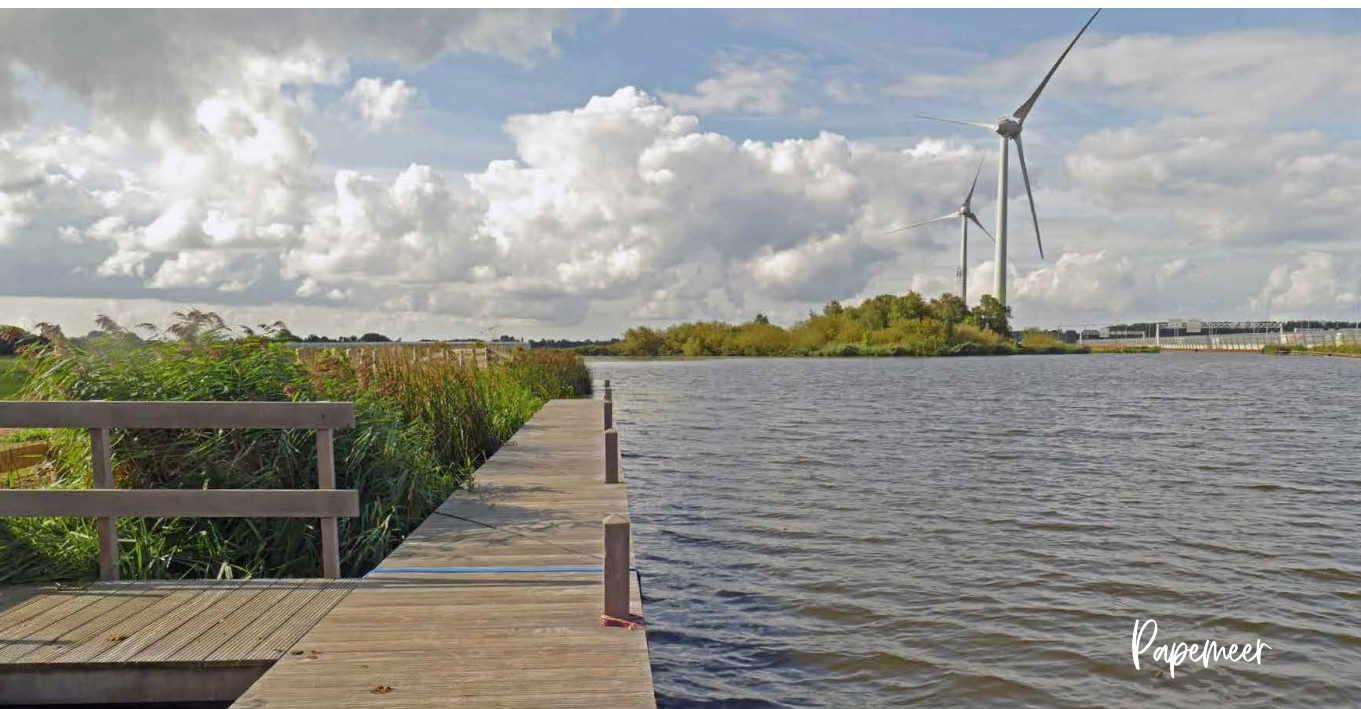
Wandel vanaf de parkeerplaats naar het restaurant van La Place en de streekwinkel. Volg het pad tussen beide gebouwen.

## 1 BOERENKAAS EN MEER

Streekwinkel **Boer en Goed** is de ideale plek om een wandeling door het boerenland van het Groene Hart te beginnen. Of te eindigen, want dan kunnen die smakelijke boerenkazen en andere regionale lekkernijen meteen mee naar huis.

Moeite met kiezen? In de winkel ligt een smaakwijzer waarin alle kazen zijn opgenomen, van robuust tot subtiel en van hartig tot zoetig. Ook zijn er wandel- en fietskaarten van de omgeving en kinderen kunnen met een Ontdekkingskaart het avontuurlijke Ontdekkingspad rond de streekwinkel verkennen. Voor natuurspeeltuin De Swetse Speeldernis is geen kaartje nodig - die is de hele dag geopend.





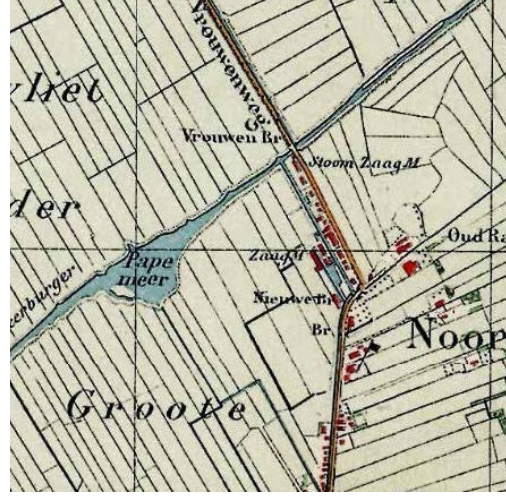
Aan het einde van het pad staat een informatiebord van de Balkengatroute. Ga door het hek en dan rechtsaf. Volg de rode pijlen over de sloot. Ga door/over het hek, dan linksaf door de hekken en naar de kade (soms is het even zoeken). Volg de kade naar de twee windturbines. Onderweg zijn er tal van hekken met soms hoge opstapjes.

## 2 BALKENGAT

De plas rechts van de kade heet officieel Papemeer, maar is ook bekend onder de bijnaam Balkengat. Het verwijst naar de vroegere functie: hier werden boomstammen bewaard totdat ze in zaagmolens tot balken en planken werden verzaagd. Rond Leiden en Zoeterwoude stonden ooit tientallen industriemolens, waaronder zaagmolens. Op oude kaarten zijn er nog verschillende terug te vinden, bijvoorbeeld aan de Miening, een stukje achter de streekwinkel en de N206. Al in 1675 stond hier een zaagmolen, die in 1892 door brand werd verwoest. Vlakbij stond een door stoom aangedreven zagerij.



Zoeterwoude voor 1940



### 3 AUTO'S IN DE POLDER

Het valt niet mee om het langsrazende verkeer weg te denken, maar tot in de jaren vijftig van de vorige eeuw stroomde de Meerburgerwating (rechts van de kade) door een weids, ongerept polderlandschap. De eerste spade voor de rijksweg A4 ging in 1939 de grond in, maar mede door de oorlog duurde het tot 1960 voordat de weg officieel werd geopend. De aanblik was toen wel anders dan nu: de weg bestond uit betonplaten en telde slechts twee maal twee banen.



Ga bij wandelknooppunt 87 linksaf naar 33, volg de Hofweg.



Oude A4 met links het Balkengat

**BALKENGATROUTE**



Coöperatie De Groene Klaver

Coöperatie De Groene Klaver is aangesloten bij

boeren natuur



## 4 ZELDEN VAN PASSE

Het contrast is groot: eerst twee moderne, hoog oprijzende windturbines, verderop een eeuwenoude windmolen van een duidelijk bescheidener formaat. De poldermolen werd gebouwd in 1642, toen enkele kleine polders werden samengevoegd tot de Groote Westeindsche Polder. De molenaar moest de polder droog houden, maar kon het bijna niet goed doen: de veeboeren vroegen om een lage waterstand voor hun koeien, andere boeren wilden juist een hoog peil om met hun schuiten te kunnen varen – vandaar de naam Zelden van Passe. Let ook op het hoogteverschil tussen de kade en de weilanden.

Tot in de middeleeuwen was dit een drassige veenwildernis. Na de ontginning werd veel water afgevoerd en klonk de veenbodem steeds verder in. Daardoor werd de grond te nat voor akkerbouw en moesten de boeren overschakelen op veeteelt.





*Afgekalfde veenoever*



Steek bij wandelknooppunt 33 de Westeindseweg over en vervolg je weg rechtdoor over het perceel.

## 5 WEIDVOGELS

De oorzaak van de bodemdaling ziet u bij de afgekalfde oevers van de sloot: de zwarte, zompige veengrond bestaat uit resten van planten die in een ver verleden zijn afgestorven. Zolang veengrond onder water ligt, gaat het verteren zeer langzaam. Na de ontginning kwam er echter zuurstof bij en begon de oxidatie, waardoor het volume afnam. Nu zijn de drassige oevers populair bij weidevogels, die met hun lange snavel allerlei beestjes uit de zachte grond halen. Ook wulpen komen soms in grote groepen foerageren. Ze zijn te herkennen aan de lange, naar beneden wijzende snavel ('de wulp kijkt naar zijn gulp') en de aanzwellende roep.



*Wulp*





Volg aan het einde van het perceel de kade naar links. Klim aan het einde over een hek, houd steeds rechts aan en ga door de tunnel. Ga via de klinkerweg rechtsaf en sla op de asfaltweg rechtsaf. Volg de weg 200 m en sla linksaf de Laan van Zwethof in. Sla aan het einde bij wandelknooppunt 38 linksaf naar wandelknooppunt 34.

6

## ZUIDBUURT

De route gaat linksaf, maar maak eerst een uitstapje naar rechts: hier ligt Zuidbuurt, een katholieke buurtschap met fraaie boerderijen, een oud brandweerhuisje (nr. 32a) en een enorme kerk, waar katholieken uit de wijde omgeving naar de mis gingen. De kerk brandde in 1964 af en werd daarna slechts gedeeltelijk herbouwd. Achter de kerk zijn de sporen nog te zien. Het witte gebouw ertegenover was een door nonnen geleid 'Liefdesgesticht' met een bewaar-, leer- en naaischool.



Zuidbuurt

**BALKENGATROUTE**



Coöperatie De Groene Klaver

Coöperatie De Groene Klaver is aangesloten bij

boerennatuur



Volg de rode pijlen over de Zuidbuurtseweg naar wandelknooppunt 34, daarna naar 32 en 31. Wandel vervolgens naar 82 en 81, waarna rechts de parkeerplaats weer opdoemt.

## 7 ZOETERWOUDE-DORP

Ook in Zoeterwoude-Dorp is de geschiedenis nog zichtbaar: eeuwenoude boerderijen en arbeidershuisjes vormen een lang lint langs een straat en een wetering, die beide het Watertje worden genoemd. De straat komt uit bij een kleine dorpskom (net voor wandelknooppunt 31 aan de linkerkant), met in het hart daarvan een machtige hervormde kerk uit de 15de eeuw. De lage gebouwen achter wandelknooppunt 31 horen bij een voormalige scheepswerf die al in 1658 werd gesticht. Het huidige pand met de speelse klokgevels is 18de-eeuws.

Hiervandaan wandelt u geleidelijk terug naar de moderne tijd en de drukte van de A4.

*De oude scheepswerf in bedrijf*



**BALKENGATROUTE**



Coöperatie De Groene Klaver

Coöperatie De Groene Klaver is aangesloten bij

boeren natuur



# Handig om te weten!

## HORECA

Bij het startpunt is een vestiging van La Place. In het centrum van Zoeterwoude vindt u Snackbar Zoeterwoude aan Kerklaan 4.

## HONDEN

Honden zijn op de boerenlandpaden niet toegestaan.

## BROEDPERIODE

Van 15 maart t/m 15 juni zijn de boerenlandpaden afgesloten in verband met het broedseizoen van de vogels.



## SCHOENEN

Deze route gaat voor een deel dwars door de weilanden. Trek daarom stevige wandelschoenen aan.

## TEKEN

Vooral in hoog gras loopt u kans om door een teek gebeten te worden. Draag daarom bij voorkeur een lange broek en controleer uzelf na de wandeling op teken. Kijk voor meer informatie op [www.tekenradar.nl](http://www.tekenradar.nl)



# Handig om te weten!

Deze interactieve PDF is bedoeld om met de mobiele telefoon het veld in te gaan. Door op de knoppen te tikken, kunt u snel tussen de bezienswaardigheden en de routekaart bladeren. Voor de links naar websites is een verbinding met het internet nodig. Maar het kan ook prima zonder. De links naar websites zijn in de tekst vetgedrukt en groen.

## DE ROUTE DOWNLOADEN

Download de route thuis al naar uw telefoon. Dan hoeft u dat niet onderweg te doen, als er misschien geen internetverbinding is.

## HOE?

**Android:** mail de PDF naar uzelf als bijlage of download via Google Drive. Op de telefoon staat vaak een app om PDF's te lezen.

**iPhone:** mail de PDF naar uzelf of download via iTunes. Voeg de PDF toe aan iBooks

## DE ROUTE UITPRINTEN

De route uitprinten is ook mogelijk. Open dan deze PDF in Acrobat Reader. Kies in het menu: Bestand > Afdrukken.

## WANDELEN MET GPX

Deze route is ook beschikbaar als GPXbestand. Hiermee volgt u de route terwijl u wandelt. Op uw telefoon moet dan wel een app staan die GPX-bestanden kan openen. Ook moet de locatie van de telefoon aan staan. Kijk op onze **website** voor tips over apps en het gebruik van een gpx.



Onze Boerenlandpaden worden mede mogelijk gemaakt door subsidie van Provincie Zuid-Holland en Holland Rijnland.



provincie  
Zuid-Holland



HOLLAND  
RIJNLAND

WAAR DE RANDSTAD TOT BLOEI KOMT

**BALKENGATROUTE**



Coöperatie De Groene Klaver

Coöperatie De  
Groene Klaver  
is aangesloten bij

boeren natuur